

פרשת פנחס

הדרך לזכות בכתרה של תורה

אין אתה זוכה לכתרה של תורה לעולם אלא עשה תורתך קבע ומלאכתך עראי ואל תאמר לכשאפנה אשנה שמא לא תפנה'.

כתרה של תורה אי אפשר לקנות בלימוד התורה גרידא, דהיינו אדם שיושב ולומד שלוש סדרים ביום, ובזה הוא מרגיש שיצא ידי חובת תלמוד תורה, ואמת שהוא קיים מצווה עצומה של לימוד התורה, אך כדי לזכות בכתרה התורה צריך להיות בגדר זה של 'מי שנשאו ליבו לקיים מצווה זו כראוי לה' ואחרי שנשאו ליבו עליו להקפיד על התנאים המיוחדים ע"מ לזכות לכתרה של תורה - 'לא יסיח דעתו לדברים אחרים' - אדם כזה עליו להיות שקוע אך ורק בעלייתו בתורה בלא שום היסח הדעת ממטרה זו.

מדוייק ברמב"ם שצריך 'נשיאות לב', דאין הדבר תלוי במספר השעות שבהם לומד האדם, אלא באופן שמקדיש עצמו לתורה בלא שום כוונה נוספת, ומבין ומפנים שאי אפשר לשלב עוד מטרות יחד עם לימוד התורה, ורק כך זוכים לכתרה של תורה, ומי שלומד הרבה מאוד אבל בתוך תוכו מחפש לקנות עושר וכבוד לא יזכה בכתרה של תורה, (ויע' עוד בהמשך דברי הר"מ שם שצריך להיזהר לא לאבד אפילו אחת מלילותיו וכו').

ומה שנוגע לנו בעניין זה הוא שאם אנו רוצים להגשים את המטרה שלנו להיות בני עליה ולזכות לתואר הנכסף כתר תורה צריכים להיות שקועים אך ורק בעסק התורה מתוך הכרה ברורה שעסק התורה הוא מעל כל הדברים בחור שעושה כל הזמן חשבון איך אפשר להשיג עוד כסף פה או שם לעולם לא יוכל להשיג דרגה זו של כתרה של תורה, מאחר ובשנים אלו שנות הבחרות חובה לקבל ולהפנים את הערכים הנכונים שהכתרה האמתית הוא התורה וחופ' מזה הכל אפס אפסים ומי שלא גדל עם הערכים הנכונים כל עתידו הרוחני אבוד לחלוטין ולעולם לא יזכה לכתרה של תורה.

"והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם תחת אשר קנא לאלקיו ויכפר על בני ישראל"... (כה, יג).

פנחס זכה בברית כהונת עולם, וזו מעלה עצומה שבה זכה בגלל קנאותו לכבוד ה', אולם מלבד כתר זה ישנם שני כתרים נוספים, וכדברי הרמב"ם פ"ג מהל' ת"ת וז"ל, 'בשלשה כתרים נכתרו ישראל כתר תורה וכתר כהונה וכתר מלכות, כתר כהונה זכה בו אהרון שנאמר והייתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם, כתר מלכות זכה בו דוד שנא' זרעו לעולם יהיה וכסאו כשמש נגדו, כתר תורה הרי מונח ועומד ומוכן לכל שנא' תורה צווה לנו משה מורשה קהילת יעקב כל מי שירצה יבוא ויטול, שמא תאמר שאותם הכתרים גדולים מכתר תורה הרי הוא אומר בי מלכים ימלוכו ורוזנים יחוקקו צדק בי שרים ישורו הא למדת שכתר התורה גדול משניהם'.

מבואר ברמב"ם שהגם ששני כתרים אלו - כהונה ומלכות, הם מעלות עצומות ונשגבות שבהם זכו רק שני גדולי עולם, אהרון הכהן ודוד המלך, אבל בכל זאת מרומם הרבה יותר מהם הוא כתר תורה, שהתורה היא הדבר המעולה והמרומם ביותר הקיים עלי אדמות, יותר מן המלכות והכהונה, ובידו של כל אחד נתונה האפשרות לבוא ולזכות בו.

אלא שבכל זאת הזכייה בכתרה של תורה אינה דבר קל בכלל, שאמנם הרשות נתונה לכל אחד ואחד לזכות בו, אך לצורך זה על האדם לעמוד בתנאים הנדרשים לכך, וכמו שממשיך הרמב"ם וכותב 'מי שנשאו לבו לקיים מצוה זו כראוי לה להיות מוכתר בכתרה של תורה, לא יסיח דעתו לדברים אחרים ולא ישום על ליבו שיקנה תורה עם העושר והכבוד כאחד, כך היא דרכה של תורה פת במלח תאכל ועל הארץ תישן וחיי צער תחייה ובתורה אתה עמל... שמא תאמר עד שאקבל ממון ואחזור אקרא עד שאקנה מה שאני צריך ואפנה מעסקי ואחזור אקרא, אם תעלה מחשבה זו כל ליבך

דברים שאמר רבינו שליט"א שבוע שעבר בהיכל הישיבה אודות הדרך להתמודדות עם קשיי המגיפה

'בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו'

אנו נמצאים כעת בתוך המשבר הגדול של גגיף הקורונה. המצב הוא שבזמן האחרון הנגיף הולך ומתפשט ללא מעצור, דבר שמאלץ אותנו להמשיך ללמוד מתוך קשיים, ולהתמודד עם כל הנסיונות שנוצרו בעקבות המגיפה.

אחת הבעיות הקשות הקיימות בתקופה זו, היא שבחורים רבים נמצאים כבר תקופה ארוכה מחוץ למסגרת נורמלית, עובדה המהווה סכנה עצומה לרוחניותם, והנזק שקורה כתוצאה מכך נורא ביותר, וגם אלו שזכו ללמוד בישיבה נאלצים לשהות בה זמן רב וללמוד מתוך קושי גדול.

בפרשת השבוע מסופר על בלק מלך מואב ששולח שליחים אל בלעם במטרה שיבוא לקלל את עם ישראל. כאשר הם באים אל בלעם, הוא אומר להם "לינו פה הלילה והשבתי אתכם דבר כאשר ידבר ה' אלי" (כב, ח) והם נשארים שם. ובלילה הקב"ה נגלה אל בלעם בחלום ואומר לו "לא תלך עמהם לא תאר את העם כי ברוך הוא" (כב, יב), הקב"ה אומר לו שלא ללכת איתם.

לאחמ"כ בלק מוסיף לשלוח שרים נכבדים מהראשונים, שמודיעים לו שבלק יכבד אותו מאד ומנסים לגרום לו לבוא איתם. בלעם מחכה ללילה, ואז בא אליו ה' בחלום ואומר לו "אם לקרא לך באו האנשים קום לך אתם" (כב, כ). בתחילה הקב"ה אומר לו שלא ילך ואילו אח"כ נתן לו רשות ואמר לו "קום לך אתם", הכיצד.

לומדים מכאן חז"ל כי **'בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכים אותו'** (תנחומא ח' עיי"ש, מובא ברמב"ן כאן וברש"י להלן פס' ל"ה). וכן איתא בגמ' (מכות י', ב) **'מן התורה ומן הנביאים ומן הכתובים, בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו, מן התורה דכתיב לא תלך עמהם וכתוב קום לך אתם'**.

ומדייק המהרש"א (שם), שלא נאמר **שהקב"ה מוליך אותנו**, אלא **'מוליכין אותנו'**, והיינו שעל כל מחשבה ודיבור ומעשה של האדם נברא מלאך, הן לצד הטוב והן לצד הרע. וכאשר אדם חושב ללכת בדרך מסוימת נברא מלאך מהרצון שלו, ומלאך זה מוליך אותו ומסייע בעדו בדרך בה בחר ללכת.

ונראה לומר, שלא מדובר כאן על עשיית מעשה פרטי, כי אם על הליכה בדרך מסוימת - **'בדרך שאדם רוצה לילך'**, שאדם מכוון את אורח חייו לדרך שבה הוא בוחר - בכח הבחירה שניתנה לו - ובאותה דרך מסייעים לו ללכת ולהשיג את חפצו.

וגם אנו, כל אחד במצב שנמצא בו כעת, בתוך הישיבה או מחוצה לה, אם נרצה ונחליט ללכת בדרך הנכונה, ולהתגבר על הקושי, נזכה לס"ד להצליח בכך, **'בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו'**.

וכן במה שנוגע לשמירה על כללי הבריאות. ודאי שקשה לשמור על הכללים, זה נוגד את אורח החיים שהורגלנו אליו, אולם זו חובה גמורה! הסכנה גדולה מאד ואסור לזלזל כלל וכלל! והגם שזה קשה מאד אך אם באים במטרה לנהוג בדרך הנכונה ולהישמר, זוכים לס"ד של 'מוליכין אותנו' ובכח זה מתגברים על הקשיים, וח"ו לא להחליט שלא נזהרים ולזלזל בפיקוח נפש!

ועוד יש בזה, שאמנם ייתכן מאד שישנם אנשים שלא נגזר עליהם שיינזקו מהמגיפה, אך מי שמזלזל בשמירה על הבריאות במקום סכנה, עלול לעורר על עצמו קיטרוג ועי"ז יהיה ניזוק ר"ל, וכפי שאמרו בגמ' (ר"ה טז, ב) 'וא"ר יצחק ג' דברים מזכירין עונותיו של אדם אלו הן קיר גטוי...', ופרש"י 'קיר גטוי - ועובר תחתיו מזכיר עונותיו שאומר כלום ראוי זה ליעשות לו נס ומתוך כך הוא נבדק'. אדם שמכניס את עצמו לסכנה גורם שיבדקו אחר מעשיו אם ראוי להינצל, וגם אם באופן רגיל לא היה ניזוק עתה, אך כיון שבודקין את מעשיו ייתכן שינזק.

ועל כן חובה גמורה עלינו לשמור על ההנחיות, עם כל הקושי שבדבר, עד שתעבור מעלינו המגיפה הזאת. וכן להחליט שהולכים בדרך של התגברות על הקושי והתחזקות בלימוד התורה, ובזכות הרצון וההשתדלות שלנו נזכה לס"ד ללכת בדרך הזו.